

Tietoarkiston palvelut ja arkistointiprosessi

Annaleena Okuloff
Tieteenala-asiantuntija
9.11.2016

TIETOARKISTO

Tutkimusaineiston arkistointi

= Aineisto avataan muidenkin
käytettäväksi käyttöehtojen
mukaisesti

- Sähköiset tutkimusaineistot
- Aineisto tallennetaan arkistoon, kuvaillaan, julkaistaan ja luovutetaan tutkijoille

Tietoarkisto

- Aloitti yhteiskuntatieteellisenä arkistona
- Palveluiden laajennus terveys- ja humanistisiin tieteisiin
- Ei tieteenalarajoituksia, määrittävä tekijä on datatyyppe
- Kansallinen infra, jonka palvelut ovat maksuttomia

Humanistiset alat sekä terveys- ja lääketieteet >

Tietoarkiston palvelut humanististen alojen ja terveystieteiden aineistojen arkistointiin.

Soveltuvat datatyypit

- Kyselyaineistot, joihin voi liittyä lisäksi esim. mittausdataa tai rekisteritietoja
- Haastatteluiden litteraatiot
- Tutkittavien kirjoittamat aineistot (päiväkirjat yms.)
- Valokuvat, lehtiartikkelit, lehtikuvat, kuvitukset, sarjakuvat (sopimus Kopioston kanssa)
- Tutkijan digitoimat tai digikuvaamat analogiset arkistoaineistot, kun niitä koskevat viitetiedot ovat riittävät

Pois rajautuvat datatyypit

- Big-data
- Genomitieto ym. tiedot joille on olemassa vakiintuneet arkistot
 - Ääninauhat ja videot → Kielipankki
 - Biologiset näytteet → Biopankit
- Datatyypit, jotka vaativat erikoisohjelmia datan käsittelyyn
 - Esim. Avaa-palvelu

Ero perinteisiin arkistoihin

- Tutkimuskäyttöön kerätyt, sähköiset aineistot
- Tietoarkistossa aineistot lisäksi muokataan pitkäaikaissäilytykseen soveltuvaan muotoon ja tarpeen vaatiessa anonymisoidaan, toisin kuin perinteisissä arkistoissa kuten SKS:ssä

Tietoarkistossa

- Varmistetaan aineiston pitkäaikainen säilyminen
 - Huolehditaan mm. tarpeellisista konvergoinneista
- Tuotetaan (standardi) metadata eli dokumentoidaan data
- Varmistetaan anonymisointi
- Data saa pysyvän tunnisteiden

Aineiston kuvailu eli metadata

- Aineistojen löytäminen perustuu metadataan
 - Aineisto täytyy löytyä tuhansien muiden datojen joukosta vaivattomasti

Ilman metadataa aineisto on kasa merkityksettömiä tiedostoja, numeroja, kirjaimia ja bittejä!

Arkistointiprosessi

- Datan ja kyselylomakkeen tarkistus
- Muuttujatietojen lisääminen dataan
 - Mitä tietoja muuttuja sisältää
 - Miten muuttujan tiedot on kerätty
 - Mitä eri arvot tarkoittavat

5. Vietätkö suurimman osan päivästä

1. Jalkeilla
2. Istuskellen
3. Enimmäkseen vuoteessa

6. Käyttekö itse kaupassa?

1. Kyllä
2. En

7. ... ulkona melkein päivittäin?

I. Taustatiedot

1a. Syntymävuotenne

1b. Koulutuksenne
Valitse jokin seuraavista

- Diakoni
- Diakonissa
- Teologi
- Joku muu

Jos valitsit edelliseen valikkoon joku muu, niin mikä on koulutuksesi?

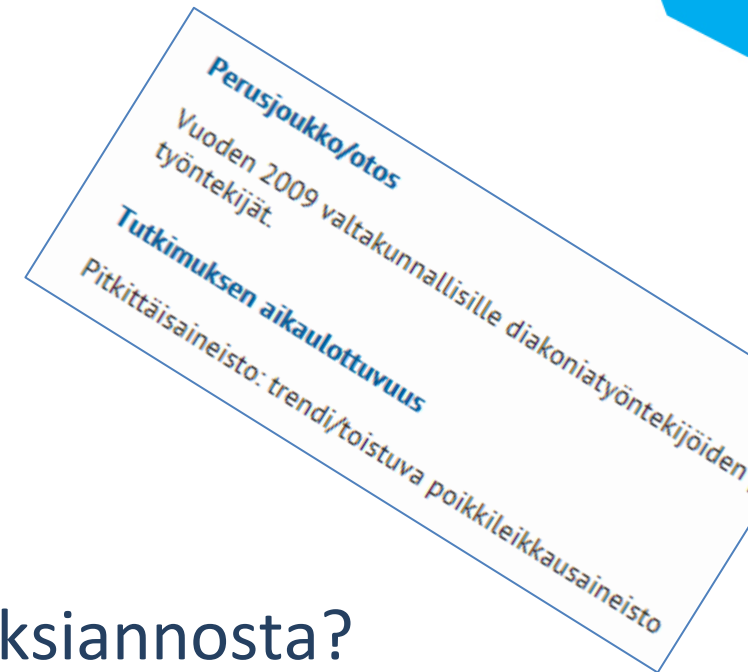
1c. Työhistoriasi pituus diakoniatyössä?
Valitse jokin seuraavista

- 0-5-vuotta
- 6-10-vuotta
- 11-15-vuotta
- 16-20-vuotta
- 21-25-vuotta

Arkistointiprosessi

- Tutkimusaineiston kuvailu
- Datan keräyksen kuvailu
 - Aineiston keräysajankohta
 - Tutkimusasetelma
 - Otantamenetelmä
 - Kuka keräsi ja kenen toimeksiannosta?
- Kuka aineistoa saa käyttää?
- Aiemmat julkaisut aineistosta

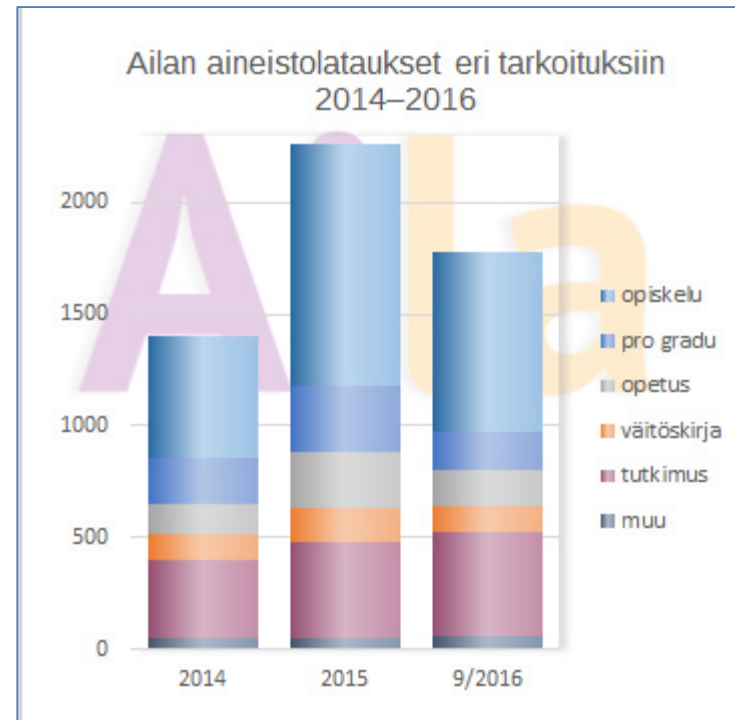
Arkistointiprosessi

- Aineistoon ei saa jäädä monitulkintaisia kommentteja ja merkintöjä
- Kaikki olennainen tieto, ettei jatkokäyttäjän tarvitsee kysyä lisätietoja

Tietoarkisto lukuina

- > 1260 aineistoa
- Kvantitatiivisia 1086
- Kvalitatiivisia 177
- Kuvailut suomeksi ja englanniksi

Tietoarkistossa

- Aila – aineistoportaali
 - Aineistoluettelo
 - Aineistojen lataamispalvelu
- Tietopalvelu
 - Aineistohallinnan käsikirja. Kattaa kaikki tutkimusprojektin vaiheet.
 - Henkilökohtainen neuvonta

Palveluportaali **Aila** >

Tietoarkistoon tallennetut aineistot ovat Ailassa rekisteröityneiden asiakkaiden saatavilla.

Aineistohallinnan käsikirja >

Ohjeita sähköisen tutkimusaineiston hallintaan sen elinkaaren kaikissa vaiheissa.

Lataa dataa Ailasta

1. Kirjaudu Ailaan
2. Valitse sopiva aineisto
3. Lataa aineisto nopeasti ja kätevästi

Ailasta löydät Tietoarkistoon tallennetut tutkimusaineistot sekä niiden kattavat suomen- ja englanninkieliset kuvailutiedot. Aineistojen selaaminen, hakeminen ja kuvailutietojen lukeminen on täysin vapaata. Osa aineistoista on myös avoimesti ladattavissa.

Rekisteröitymällä asiakkaaksi pääset maksutta lataamaan käyttöehdoiltaan rajattuja aineistoja. Ailassa on yli 1200 aineistoa.

Rekisteröityminen tapahtuu yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen Haka-tunnuksilla. Voit myös hakea käyttäjätunnusta asiakaspalvelustamme.

[Aineistoluettelo](#)

Selaa, hae ja lataa aineistoja

[Ailan ohjeet](#)

Lue Ailan käyttöohje

[Ailan käyttöehdot](#)

Lue Ailan käyttöehdot

FSD2987 Diakoniabarometri 2009

[Yhteenveto](#)[Koko kuvailu](#)[Muuttujat](#)[Julkaisut](#)[Lataa aineisto](#)

Tekijät

- Diakonian tutkimuksen seura
- Diakoniatyöntekijöiden liitto

Asiasanat

diakonia, diakonissat, diakonit, evankelis-luterilainen kirkko, huono-osaisuus, kirkko, seurakunnat, sosiaaliset ongelmat, työelämä, työntekijät

Sisällön kuvaus

Diakoniabarometrit kartoittavat diakoniatyöntekijöiden käsityksiä ja kokemuksia työstään. Aineistossa käsitellään diakoniatyön työnkuvan muutosta, yhteistyösuhteita, diakoniatyön sisällön määrittelyä ja diakoniatyön asiantuntijuutta.

Työnkuvan muutokseen liittyen diakoniatyöntekijöiltä kysyttiin, ovatko eri työmuodot, kuten rippikoulutyö, yhteistyö sosiaalitoimen kanssa tai taloudellinen avustaminen lisääntyneet tai vähentyneet viimeisen kahden vuoden aikana. Lisäksi kysyttiin, miten taloudellinen taantuma näkyi työssä. Yhteistyösuhteisiin liittyen tiedusteltiin, onko yhteistyö kunnan, järjestösektorin ja yritysten kanssa lisääntynyt tai vähentynyt viime vuosina sekä mitä ongelmakohtia ja onnistumisen kokemuksia yhteistyössä on ollut. Myös diakonian roolista hyvinvointipalvelujen tuottamisessa ja vapaaehtoistoiminnan roolista hyvinvoinnin ylläpitämisessä kysyttiin.

Diakonian sisällöllisiin rajauksiin ja diakoniatyöhön liittyen työntekijöiltä tiedusteltiin työn sisältöä määrittäviä tahoja ja näkemystä diakonian perustehtävästä. Vastaajia pyydettiin myös ottamaan kantaa erilaisiin diakoniatyötä koskeviin väitteisiin ja kertomaan taloudellisen avustustyön roolista. Asiantuntijuuteen liittyen kysyttiin, mitä erityistä on diakonian ammatillisessa osaamisessa ja millainen osaaminen vapaaehtoistoiminnan ohjaamisessa korostuu.

Taustamuuttujina aineistossa ovat syntymävuosi, koulutus, työskentelyvuosien määrä diakoniatyössä ja työskentelykunnan asukasmäärä.

Aineisto on käytettävissä (B) **tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.**

[Lataa aineisto täältä](#)

Muunkieliset kuvailuversiot

- Kuvailu on saatavilla vain tällä kielellä (tulossa: englanninkielinen)

Aineistoon liittyvät tiedostot

- [Koodikirja \(PDF-tiedosto, suomenkielinen\)](#)
- [Kyselylomake \(PDF-tiedosto, suomenkielinen\)](#)

[q8] Mikä on pääasiallinen ammattinne, se jossa olitte suurimman osan työkäanne? (Avokysymys)

[q9] Kykenettekö liikkumaan sisällä?

[q10] Kykenettekö kävelemään ainakin 400 metriä?

16

Kysymysteksti

Kykenettekö liikkumaan sisällä?

Frekvenssit

selite/vastausvaihtoehto

Kyllä vaikeuksitta

Kyllä, mutta se on vaikeaa

Vain, jos joku auttaa

En kykene

Suomalaisten korkeakoulujen opiskelijat ja henkilökunta

(Students and staff of Finnish
universities and polytechnics)

haka

Login

arvo

n

1

422

2

289

3

59

4

114

MISS

8

t ovat painottamattomia

Tunnusluvut

kelvollisten havaintojen lkm

884

maksimi

4

minimi

1

keskiarvo

1.85

keskihajonta

1.019

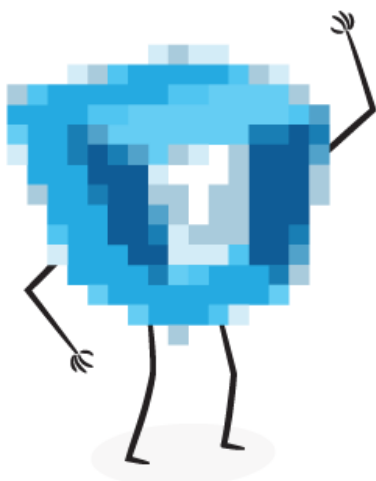

Aineistot jatkokäyttäjille

- Tutkija määrittelee kenelle aineisto luovutetaan

A vapaasti käytettävissä ilman rekisteröitymistä
B tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun
C vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin
D vain luovuttajan luvalla

- Tiedostojen siirrosta ja luovutusmuodoista vastaa Tietoarkisto

Tunnisteellisuus ja anonymisointi

Henkilötietolain mukaisesti tunnisteellisia aineistoja voi käyttää tieteelliseen tutkimukseen, jos se on tarkoituksenmukaista, suunniteltua ja asiallisesti perusteltua. Suunniteltaessa tutkimusaineiston anonymisointia, ei lähtökohdaksi tarvitse ottaa tasoa, jolla julkaisuissa voidaan esittää tutkittavia koskevia tutkimustuloksia.

Voi olla sekä tutkimuksellisesti että eettisesti perusteltua esittää tutkimusteksteissä tutkittavat omilla nimillään. Tunnistettavuudesta tulee sopia tutkittavien kanssa. Tunnistetietoineen julkaistavien tutkimusten aineistoja ei anonymisoida.

> Lue lisää

1 Miksi aineistonhallintaa ja jatkokäyttöä?

- Osa hyvää tieteellistä käytäntöä
- Rahoittajat edellyttävät aineistonhallintaa
- Jatkokäytön ja avoimen saatavuuden hyödyt
- Tutkimusaineiston elinkaari

2 Aineistonhallinnan suunnittelu

- Aineistonhallintasuunnitelma
- 1. Aineisto
- 2. Oikeudet
- 3. Tietosuoja ja tietoturva
- 4. Tiedostoformaattit ja ohjelmistot
- 5. Aineiston käsittelyn ja sisällön kuvaus
- 6. Elinkaari

3 Sopimukset ja oikeudet

- Tekijänoikeus
- Tutkijoiden välisistä sopimuksista
- Oikeuksien siirtymisestä sopiminen
- Tekijyyks tieteellisissä julkaisuissa ja tutkimusaineistoissa

MOTV

- Perusohjeita kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen tutkimukseen

Menetelmäopetuksen tietovaranto

■ Etusivu ■ KvantiMOTV ■ KvaliMOTV ■ Ohjeita ■ Käyttöilmoituslomake opettajille

- Uutena tulossa SAS oppimisympäristö
- Toiveissa myös R-oppimisympäristö

Kiitos!

Kysymyksiä, kommentteja?

TIETOARKISTO
FINNISH SOCIAL SCIENCE
DATA ARCHIVE